

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201398
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2718201398.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Daniela Ilavského a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, adresa sídla Žilina, Hodžova 11, proti žalovanej: R. P., nar. XX.X.XXXX, adresa trvalého pobytu M., M. XXX/XXX, o 701,09 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 18. marca 2019 č.k. 9Csp/83/2018-80 takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 753,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 749,65 eur od 24.8.2018 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške 50,- eur splatných vždy do posledného dňa v kalendárnom mesiaci počnúc od mesiaca nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh (výrok I.) a vo zvyšku súd žalobu zamietol (výrok II.).

1.2.1 Z vykonaného dokazovania mal za dokázané, že na základe Zmluvy o úvere č. ...0144887 poskytol žalobca žalovanej úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach po dobu 60 mesiacov v sume 53,18 eur, t.j. celkovo mala žalovaná zaplatiť sumu 3.290,80 eur. RPMN bola vo výške 25,18%, strany si dohodli fixnú úrokovú sadzbu vo výške 19,90%, konečnú splatnosť úveru 22.07.2019, splatnosť prvej splátky 20.08.2014 a splatnosť ďalších splátok vždy 20. deň v mesiaci. Žalovaná nesplácala poskytnutý úver riadne a včas, a to aj napriek výzve žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 20.06.2018, ktorá predchádzala vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 23.08.2018.

1.2.2 Žalovaná na vrátenie úveru uhradila sumu 2.451,60 eur. Pohľadávka ku dňu podania žaloby predstavovala sumu 813,64 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 701,09 eur, z úroku vo výške 48,56 eur, z úrokov z omeškania vo výške 1,39 eur, z poplatkov v sume 60,- eur a z poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 2,60 eur.

1.2.3 Žalovaná po podaní žaloby nezaplatila žiadnu sumu.

1.2.4 Žalovaná sa na výzvu súdu k žalobe vyjadrila písomným podaním zo dňa 04.12.2018, v ktorom uviedla, že s dlžnou sumou 701,09 eur súhlasí, ale nakoľko sa dostala do finančnej tiesne, dostala sa s platením úveru do omeškania. Problém sa snažila vyriešiť telefonicky a požiadala banku o odloženie

splátky, avšak banka jej žiadosti nevyhovela. Žalovaná uviedla, že sa stará o dcéru, ktorá navštevuje strednú školu a výživné na ňu nedostáva. Z uvedených dôvodov žalovaná požiadala súd o splátkový kalendár, žiadala tiež o odpustenie úrokov z omeškania a poplatkov.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok veriteľa na vrátenie poskytnutého spotrebiteľského úveru podľa § 497 Ob.z. (zákon č. 514/2003 Z.z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 2, § 2 ods. 2, písm. a), b) a d) ZoSÚ2010 (zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy), § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 9, § 565 O.z. (zákon číslo 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov) a nárok veriteľa na zaplatenie úroku z omeškania z peňažného dlhu podľa § 517 ods. 2 O.z. a dospel k záveru, že nároky uplatnené žalobcom sú dôvodné len v rozsahu o zaplatenie sumy 753,64 eur (istina úveru 701,09 eur + vyčíslený úrok do zosplatnenia úveru v sume 48,56 eur + vyčíslený úrok z omeškania do zosplatnenia úveru v sume 1,39 eur + nezaplatené poplatky za poistenie úveru v sume 2,60 eur) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 749,65 eur od 24.8.2018 do zaplatenia, v ktorom rozsahu žalobe vyhovel, a v ostatnej časti (o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 19,90% ročne zo sumy 701,09 eur od 24.8.2018 do zaplatenia) žalobu pre jej nedôvodnosť zamietol.

1.4 Zmluva o úvere č. ...0144887 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko žalobca konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom žalovaná mala v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka postavenie spotrebiteľa, nakoľko pri uzatváraní a plnení predmetnej Zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a z uvedeného dôvodu je na daný vzťah potrebné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Zároveň súd Zmluvu posúdil podľa príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že nesmú obsahovať neprimerané podmienky, t. j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

1.5 Po preskúmaní Zmluvy súd dospel k záveru, že obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinným v čase jej uzavretia. Zároveň súd zistil, že na jej základe plnil žalobca, ktorý poskytol žalovanej úver vo výške 2.000,- eur. Žalovaná si svoje povinnosti z uzavretej zmluvy neplnila, pričom nezaplatila úver spolu s príslušenstvom riadne a včas. Z uvedeného dôvodu ju žalobca vyzval na uhradenie nedoplatku na splátkach s upozornením, že ak nedoplatok neuhradí, žalobca bude oprávnený žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Žalobca si uplatnil právo na zosplatnenie dlhu v súlade so zákonom, keďže uvedené právo vyplýva z bodu 2.8 Obchodných podmienok žalobcu pre úvery občanom, t.j. bolo účastníkmi dohodnuté. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 753,64 eur, pozostávajúcej z dlžnej sumy istiny úveru vo výške 701,09 eur, z úroku do zosplatnenia úveru vyčísleného vo výške 48,56 eur, z úrokov z omeškania do zosplatnenia úveru vyčíslených vo výške 1,39 eur a z nezaplatených poplatkov za poistenie v sume 2,60 eur. Súd žalobcovi nepriznal nárok na zaplatenie poplatkov v sume 60,- eur, nakoľko tento nárok si žalobca neuplatnil.

1.6 Súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške 5% ročne od 24.08.2018 (t.j. odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) do zaplatenia, ktorých výška je v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to zo sumy 749,65 eur predstavujúcej súčet dlžnej istiny a zmluvného úroku do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

1.7 V súlade s ustanovením § 232 ods. 4 C.s.p. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť priznanú sumu v mesačných splátkach po 50,- eur s tým, že nezaplatením čo aj len jednej splátky sa stáva zročným celý dlh, a to s poukazom na osobné a majetkové pomery žalovanej, ktorej mesačný príjem je vo výške 490,- eur a sama zabezpečuje chod domácnosti a osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

1.8 V časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 19,90% ročne zo sumy istiny 701,09 eur od 24.08.2018 do zaplatenia súd žalobu zamietol z dôvodu, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu, ako to vyplýva z konštantnej judikatúry vyšších súdov (viď rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/118/2017 zo dňa 27.6.2018). Súd poukazuje okrem iného na uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 4Obo 143/1998, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012, v zmysle ktorých dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do

splatnosti dlhu, pričom od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Vyslovený záver je logický, nakoľko v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru a jednak aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy. Súd dodáva, že úroky z úveru sledujú dohodnutú dobu poskytnutia finančných prostriedkov, ktorej koniec završuje splatnosť úveru, pričom zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného pravidla, podľa ktorého by mal dlžník povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru úroky popri úrokoch z omeškania. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom.

1.9 O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovanej priznal plnú náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 255 ods. 1 C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) a vecne vznikom nároku žalobcu na plnú náhradu trov konania pre jeho plný úspech v spore vzhľadom na skutočnosť, že žalobca časť príslušenstva pohľadávky v žalobe nevyšiel, súd uzavrel, že žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu - poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 6Obo 243/2007).

2. Takýto rozsudok napadol v zamietajúcej časti žaloby (výrok II. rozsudku) riadnym a včasným odvolaním len žalobca s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe aj v zamietajúcej časti, vniac súd prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil (keď pri svojom rozhodnutí o nároku žalobcu na dohodnutý bežný úrok z úveru aj po zosplatnení úveru vychádzal zo záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisovej značky 4Obo 143/98, hoci mal opodstatnenosť takéhoto nároku posúdiť podľa § 502 ods. 1 Ob.z.). Práve citované rozhodnutie totiž nie je rozhodnutím vo veci samej a samotné konštatovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aké skutočnosti má súd prvej inštancie skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tým skôr, že z tohto rozhodnutia vychádza právna veta v znení: "Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania." Konštatovanie súdu v znení "... dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patrila len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania" je vytrhnuté z kontextu a nie je možné ho paušálne uplatňovať vo všetkých konaniach, v ktorých si veritelia uplatňujú svoje nároky z poskytnutých peňažných prostriedkov. Tým skôr, že táto časť odôvodnenia nie je súčasťou právnej vety, a teda nemá charakter záväzného právneho názoru. Uvedené konštatovanie je len súčasťou inštrukcie pre súd prvej inštancie, ktorému Najvyšší súd SR vec vrátil, ako má v danej veci postupovať - dôvodil ďalej žalobca. Na podporu svojich tvrdení o existencii nároku žalobcu na bežný úrok z úveru až do vrátenia úveru poukázal aj na bližšie nešpecifikovaný „komentár IURA EDITION“ a niektoré rozhodnutia krajských súdov a NS SR v obchodnej veci.

3. Žalovaná odvolacie námietky nepodala a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadřila.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípúštné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípúštné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v tejto odvolaní napadnutej zamietajúcej časti rozhodnutia vo veci samej vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 25.9.2019.

5. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je žaloba žalobcu ktorou sa domáha uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 753,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5%

ročne zo sumy 749,65 eur od 24.8.2018 do zaplataenia a zmluvný úrok vo výške 19,90% ročne počítaný zo sumy 701,09 eur od 24.8.2018 do zaplataenia, to všetko z titulu doposiaľ nevráteného úveru s jeho príslušenstvom, poskytnutého žalobcom ako veriteľom žalovanej ako dlžníkovi na základe Úverovej zmluvy číslo ...0144887 z 22.7.2014.

6. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci (favorizáciou aplikácie občianskoprávnej úpravy a to najmä O.z., pri posúdení nároku žalobcu na uplatnený úrok z úveru a úrok z omeškania oproti namietanej favorizácii aplikácie Ob.z. na prejednávajúcu vec) a zo správneho právneho záveru o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru len do splatnosti dlhu.

7. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

8. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas žalobcu s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

9.1 Podľa § 52 ods. 1 O.z. v znení účinnom ku dňu 22.7.2014 - deň uzatvorenia spornej úverovej zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Obdobne podľa ZoSU2010 (§ 1 ods. 2) má tiež charakter spotrebiteľského úveru dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

9.2 Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O.z. (ktorými bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj ZoOS2007 (zákon. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady číslo 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 O.z. vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca sa domáha svojho nároku voči žalovanej, ktorá je spotrebiteľom.

9.3 Obdobný uvedenému je prípad novelizácie ustanovenia § 52 ods. 2 veta tretia O.z., ktoré už normatívne vyriešilo prednostnú aplikáciu O.z. pred ustanoveniami Ob.z. (na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ). Námieta žalobcu o nutnosti favorizovať Ob.z. neobstojí, pretože všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľa platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platili a platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. obchodnoprávnym vzťahom (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/95/2010 z 27. januára 2011).

9.4 Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ), bolo potrebné na daný prípad aplikovať občianskoprávnu úpravu. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi žalobcom a žalovanou je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 54 ods. 1 O.z., podľa ktorého, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, a preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy (uvedené už odznelo v rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/716/2014-63, zo 16. decembra 2014). Pravidlo prednostnej aplikácie ustanovení O.z., ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, bolo odobrené aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp.zn. I. ÚS 402/2013-10 z 19. júna 2013 konštatoval, že prednostným uplatnením O.z. na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Ob.z. nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacími námietkami žalobcu, poukazujúcimi na prednostnú aplikáciu ustanovení Ob.z..

10. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že jeho názor o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do doby vrátenia úveru (§ 502 ods. 1 a § 369 ods. 1 Ob.z.) je súladný aj s odbornou literatúrou („komentár IURA EDITION“) prípadne rozhodnutiami niektorých krajských súdov, resp. rozhodnutím NS SR v obchodnej veci 33Cdo 212/2014 odvolací súd dodáva:

Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným v odbornej literatúre, v rozhodnutiach odvolacích súdov, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Aplikáciu občianskoprávnej úpravy (napr. aj v otázke premlčania) v spotrebiteľských zmluvách potvrdila vyššie uvedená rozhodovacia prax súdov, pričom názor autorov odbornej literatúry citovanej žalobcom nezohľadňuje nadradenosť komunitárneho práva, primárne ako aj sekundárne pramene práva Európskej únie, vrátane rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie, smerujúce k náležitému vyvažovaniu postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v hmotnoprávných a procesnoprávných vzťahoch (v dôsledku len iluzórnej slobody spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy s dodávateľom a s tým spojenej nerovnováhy zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobcom uvádzaným názorom (i keď podporeným označenou odbornou literatúrou) na podporu jeho tvrdení (v danom prípade) stotožniť.

11.1 Pokiaľ ide teda o nárok žalobcu na dohodnutý bežný úrok z požičanej istiny po konečnej splatnosti úveru (až do úplného splatenia dlhu) odvolací súd dodáva, že navzdory nesúhlasu žalobcu, názor súdu prvej inštancie o povinnosti dlžníka platiť dohodnuté úroky len do konečnej splatnosti úveru (jeho splátok) treba považovať za správny. Od splatnosti dlhu (nevynímajúc dlh vzniknutý zo spotrebiteľského úveru) je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Ob.z.; uznesenie NS SR vo veci 4Obo 143/98). Dohoda o platení úrokov aj po zosplatnení úveru je odklonom od dispozitívnej normy zákona v neprospech spotrebiteľa (porov. rozsudok SD EÚAZIZ). Podľa § 658 ods. 1 O.z., ktorým sa zmluva medzi žalobcom a žalovanou spravuje (§ 52 ods. 2 druhej vety O.z.), možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Citované ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o pôžičke. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v

súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatnenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o pôžičke (§ 657 a nasl. O.z.) oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov (ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie). Podľa § 517 ods. 2 O.z. je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (porov. judikát R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov. Žalobcovi tak od 24.8.2018 patrí len nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 2 O.z. v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

11.2 Vzhľadom na vyššie uvedené potom odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti - v časti nepriznania žalobcovi nároku na úrok 19,90% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 701,09 eur od 24.8.2018 do zaplatenia ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. potvrdil.

12.1 V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej žalovanej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 396 ods. 1 C.s.p.), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12.2 Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalovaná v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčíslila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

12.3 Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

12.4 Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C.s.p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

13. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

O dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

· sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).